

Προτάσεις - αιτήματα για την αναγνώριση και προστασία των ίντερσεξ ατόμων στην Ελλάδα

- **Αναγνώριση από την Ελληνική Πολιτεία της φυσικής ύπαρξης των ίντερσεξ (διαφυλικών) ανθρώπων.** Τα ίντερσεξ άτομα γεννιούνται με χαρακτηριστικά φύλου που είναι είτε θηλυκά και αρσενικά ταυτόχρονα, είτε όχι απολύτως θηλυκά ή αρσενικά, ή ούτε θηλυκά ούτε αρσενικά. Τα μη τυπικά χαρακτηριστικά φύλου και τα ίντερσεξ σώματα είναι υγιείς, φυσικές παραλλαγές μέσα στο βιολογικό φάσμα του ανθρώπινου φύλου. Συχνά, οι επαγγελματίες υγείας συμβουλεύουν τους γονείς να προβούν σε χειρουργικές και άλλες ιατρικές παρεμβάσεις στα ίντερσεξ νεογέννητα και παιδιά, ώστε να κάνουν το σώμα τους να συμμορφωθεί (φαινομενικά) με τα τυπικά ανδρικά ή τα τυπικά γυναικεία χαρακτηριστικά. Στις περισσότερες περιπτώσεις, τέτοιες παρεμβάσεις δεν είναι ιατρικά απαραίτητες και μπορεί να έχουν εξαιρετικά αρνητικές συνέπειες στα ίντερσεξ παιδιά καθώς μεγαλώνουν.
- **Απαγόρευση μη ιατρικά αναγκαίων και μη αναστρέψιμων χειρουργικών επεμβάσεων «κανονικοποίησης» του φύλου,** όπως η στείρωση (προληπτική γοναδεκτομή), ή κοσμητικές επεμβάσεις και άλλες θεραπείες ή παρεμβάσεις που εφαρμόζονται στα ίντερσεξ παιδιά προτού φτάσουν σε ηλικία κατάλληλη για να παρέχουν την ελεύθερη, σταθερή και ενημερωμένη συγκατάθεσή τους. Απαγόρευση ιατρικών επεμβάσεων (π.χ. γοναδεκτομή, ουρηθροπλαστική, κολποπλαστική κ.α.) αν το παιδί ή το έφηβο άτομο δεν συναινεί, ακόμα κι αν συμφωνούν οι γονείς του.
  - ➔ Επαναφορά του άρθρου 7 «Ανήλικοι» παρ.1 και 2 του Σχεδίου Νόμου του Νόμου 4491/2017 (ΦΕΚ Α'152/13-10-2-17) που απαγόρευε της επεμβάσεις σε ίντερσεξ ανήλικα και παρέιχε σαφές νομικό πλαίσιο για την αναγνώριση φύλου σε περίπτωση διενέργειας ιατρικών πράξεων. Στο (Κατατεθέν) Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το άρθρο 7 εξαφανίστηκε και αντικαταστάθηκε από το νέο άρθρο 7 «Άλλες διατάξεις».
- **Νομοθετική πρόβλεψη μιας εύκολης διοικητικής διαδικασίας** ώστε να διευκολύνεται η αλλαγή καταχώρησης του γένους / φύλου στη βάση του αυτοπροσδιορισμού και της προσωπικής δήλωσης. Η διαδικασία θα πρέπει να είναι προσβάσιμη και στα ανήλικα άτομα, μετά τα 5 έτη, μετά από αίτημα των γονέων/επιμελητών τους. Για τα μη δυαδικά (non-binary) και εν γένει φυλοδιαφορετικά άτομα - είτε είναι ίντερσεξ είτε όχι- είναι αναγκαίο να υπάρχει διαθέσιμος ένας τρίτος **ουδέτερος δείκτης φύλου σε κάθε δημόσιο έγγραφο και κρατικό θεσμό** (ληξιαρχείο, σχολείο, στρατολογία, δημόσιες υπηρεσίες κ.λ.π.) και οπουδήποτε απαιτείται η αναγραφή του φύλου. Σύσταση σε επαγγελματίες υγείας, δημοσίους υπαλλήλους και εκπαιδευτικούς να μη θεωρούν δεδομένη την αντωνυμία προσφώνησης κρίνοντας από την εμφάνιση του ατόμου, και είτε να απευθύνονται στο άτομο με το όνομά του είτε να το ρωτούν ποιες αντωνυμίες χρησιμοποιεί.
- **Αναβολή κάθε κοσμητικής/αισθητικής ή προληπτικής επέμβασης** που δεν είναι ιατρικά αναγκαία και που αποσκοπεί στην μεταβολή των χαρακτηριστικών φύλου του παιδιού μέχρι τον χρόνο κατά τον οποίο το παιδί θα είναι ενημερωμένο άρτια και σε θέση να μπορεί να συναινέσει αποφασίζοντας το ίδιο για το σώμα του.
- **Αλλαγή των παρωχημένων ιατρικών πρωτοκόλλων,** που αντιμετωπίζοντας τη φυσική ποικιλομορφία των χαρακτηριστικών φύλου (την ίντερσεξ κατάσταση) ως "ασθένεια" συμβουλεύουν τερματισμό κύησης σε υγιή και επιθυμητά κυήματα, σε υψηλό ποσοστό ίντερσεξ κυήσεων, πιέζοντας και τρομοκρατώντας τους μέλλοντες γονείς. **Αλλαγή του στιγματιστικού ιατρικού όρου** «Διαταραχές της Ανάπτυξης Φύλου» σε «Διαφοροποιήσεις της Ανάπτυξης Φύλου» (όπως συμβαίνει ήδη στο εξωτερικό με τον όρο DSD: Divergence of Sex Development, αντί του "Disorder of Sex Development").
  - ➔ **Απαγόρευση των εξευτελιστικών εξετάσεων και ιατρικών πρακτικών** στις οποίες υπόκεινται τα ίντερσεξ παιδιά και οι ίντερσεξ έφηβοι/ες ακόμα και σήμερα, σε ορισμένα δημόσια νοσοκομεία της χώρας, όπως α) ξεγύμνωμα και φωτογράφιση απόκρυφων μερών του σώματός τους για το αρχείο του νοσοκομείου, β) ταυτόχρονη εξέταση του γυμνού ίντερσεξ σώματος από πολυπληθείς ομάδες ιατρών και φοιτητών (σαν να πρόκειται για άψυχο "έκθεμα") ή σε άβολες στάσεις (πχ σε γυναικολογική στάση για τα ίντερσεξ κορίτσια) ή εξετάσεων με σκληρό/επίπονο τρόπο και χωρίς κατάλληλου μεγέθους ιατρικά εργαλεία, χωρίς την πρότερη συναίνεση ή ενημέρωση των ίδιων των ατόμων και των κηδεμόνων τους, γ) απαγόρευση υποτιμητικών/ειρωνικών σχολίων από γιατρούς/νοσηλευτές για τις όποιες διαφοροποιήσεις του ίντερσεξ σώματος (π.χ. σχολιασμός μεγέθους στήθους ή κλειτορίδας στα ίντερσεξ κορίτσια, ρητορική μίσους από ιατρό των ΚΕΠΑ σε ίντερσεξ νέο ότι "κανονικά εσύ είσαι λάθος της φύσης και δεν θα έπρεπε να είχες γεννηθεί καν" και πολλά άλλα που μας έχουν καταγγελλεί), δ) παροχή πλήρους ενημέρωσης για τις δυνατότητες

ορμονικής υποκατάστασης και μη επεμβατικών μεθόδων (πχ στην περίπτωση υποπλασίας ή αγενεσίας κόλπου).

- **Αλλαγή του χαρακτηρισμού και της διαχείρισης της γέννησης** των νεογνών με μη τυπική γενετήσια ανατομία (δηλαδή των εμφανώς ίντερσεξ βρεφών) ως “επείγουσα κοινωνική κατάσταση” που χρήζει χειρουργικής “κανονικοποίησης”.
- Η φροντίδα υγείας στα ίντερσεξ παιδιά είναι αναγκαίο να παρέχεται από **εξειδικευμένες διεπιστημονικές ομάδες** που δεν θα παθολογικοποιούν τη φυσική ποικιλομορφία των χαρακτηριστικών φύλου, αλλά θα θέτουν ως προτεραιότητα τις ψυχοσωματικές ανάγκες των ίντερσεξ παιδιών.
- **Επαρκής πρόσβαση των ίντερσεξ ατόμων σε δωρεάν φροντίδα υγείας** καθ’ όλη τη διάρκεια της ζωής τους και με σεβασμό στις ανάγκες τους. Συμπερίληψη των εξειδικευμένων ιατρικών εξετάσεων, των ιατρικών αγωγών και φαρμακευτικών σκευασμάτων που τυχόν χρειάζονται στη δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Δυνατότητα κατ’ εξαίρεση επιλογής εξειδικευμένων ιατρών και ιατρικών εργαστηρίων (που συνήθως δεν ανήκουν στον ΕΟΠΥΥ).
- Πλήρης πρόσβαση των ίντερσεξ ατόμων στους **ιατρικούς φακέλους, τις γνωματεύσεις τους και το ιστορικό** τους. Υποχρέωση των ιατρών και νοσοκομειακών μονάδων να διατηρούν το ιατρικό ιστορικό των ίντερσεξ ατόμων εφ’ όρου ζωής των.
- **Ειδική μέριμνα ώστε να παρέχεται επαρκής συμβουλευτική και άλλη στήριξη σε ίντερσεξ παιδιά και ίντερσεξ άτομα με αναπηρία**, καθώς και στους γονείς ή κηδεμόνες αυτών, και να ενημερώνονται αυτοί πλήρως για τις συνέπειες των ιατρικών αγωγών κανονικοποίησης του φύλου.
- **Ειδική μέριμνα και διευκόλυνση στην παροχή ασύλου** των ίντερσεξ προσφύγων και ειδική φροντίδα και προστασία της σωματικής ακεραιότητας των ασυνόδευτων ή/και εγκαταλειμμένων ίντερσεξ βρεφών/παιδιών που βρίσκονται στη φροντίδα του κράτους. Επιμόρφωση όλων των σχετικών δομών φιλοξενίας και αναδοχής.
- Αναγνώριση **του δικαιώματος σύναψης συμφώνου συμβίωσης, γάμου και τεκνοθεσίας** για τα ίντερσεξ άτομα, ανεξαρτήτως ταυτότητας φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού.
- Εισαγωγή των **«χαρακτηριστικών φύλου»** σε όλα τα νομοθετικά κείμενα κατά των διακρίσεων και ρητορικής μίσους.
- **Εκπαίδευση και επιμόρφωση** για τα ίντερσεξ ζητήματα υπό μη παθολογικοποιητική λογική όλων των επαγγελματιών υγείας.
- **Ενημέρωση δικηγόρων, αστυνομικών, εισαγγελέων, δικαστών και άλλων σχετικών επαγγελματιών** για τη δυνατότητα χειρισμού περιστατικών διάκρισης λόγω ποικιλομορφίας των χαρακτηριστικών φύλου.
- Συμπερίληψη της ίντερσεξ πραγματικότητας (διαφυλικότητας) ως **υποχρεωτικό μέρος των σχολικών προγραμμάτων σπουδών**, ειδικά στη βιολογία και τα προγράμματα σεξουαλικής εκπαίδευσης/αγωγής, με εισαγωγή θετικών ίντερσεξ προτύπων και σχετικών αναφορών. Θεσμοθέτηση το συντομότερο ενός υποχρεωτικού, αυτόνομου, σύγχρονου και συμπεριληπτικού μαθήματος σεξουαλικής εκπαίδευσης, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες (από το νηπιαγωγείο μέχρι το πανεπιστήμιο), με ιδιαίτερη έμφαση στις παιδαγωγικές και καθηγητικές σχολές. Ανάγκη άρτιας επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών που θα διδάξουν το μάθημα, σχετικά με τα ίντερσεξ ζητήματα και τις μη δυαδικές ταυτότητες φύλου.
- Πρόσβαση σε επαρκείς **μηχανισμούς ψυχοκοινωνικής υποστήριξης** για τους ίντερσεξ ανθρώπους (παιδιά ή ενήλικα άτομα) και τις οικογένειές τους από επιμορφωμένους στα ίντερσεξ ζητήματα θεραπευτές.
- Υποστήριξη των **οργανώσεων κοινωνίας πολιτών** που έχουν στόχο τους την προάσπιση των δικαιωμάτων των ίντερσεξ ατόμων.
- **Διεξαγωγή εθνικής έρευνας για την κατάσταση των ίντερσεξ ατόμων στην Ελλάδα** με έμφαση στις επεμβάσεις «κανονικοποίησης» φύλου και τις βραχυχρόνιες και μακροχρόνιες συνέπειές τους. Κατά την εκπόνηση αυτών των ερευνών θα πρέπει να απαγορεύεται η αντικειμενοποίηση και εργαλειοποίηση των ίντερσεξ ατόμων, των σωμάτων τους και των βιωμάτων τους. Πρόβλεψη αποζημιώσεων των ίντερσεξ ατόμων που αποδεδειγμένα υπέστησαν ψυχοσωματική κακοποίηση, αναπηρίες ή/και επιδείνωση της υγείας τους λόγω μη αναγκαίων για τη ζωή τους ιατρικών παρεμβάσεων, στα πλαίσια της επανορθωτικής δικαιοσύνης.
- **Οργάνωση εκστρατειών ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του κοινού** για την ύπαρξη των ίντερσεξ ανθρώπων και την αναγνώριση της φυσικής ποικιλομορφίας των χαρακτηριστικών φύλου, με στόχο την άρση του στιγματισμού και των διακρίσεων που υφίστανται. Αναγνώριση επίσης του

γεγονότος ότι, ενώ τα περισσότερα ίντερσεξ άτομα τυγχάνει να συμφωνούν με το φύλο που τους αποδόθηκε στη γέννηση, κάποια εξ αυτών τυγχάνει να μην συμφωνούν ή να αυτοπροσδιορίζονται με μη δυαδική ταυτότητα ή/και έκφραση φύλου.

- Κρίνεται τέλος, **απαραίτητη η συμμετοχή των ίντερσεξ ατόμων και των οργανώσεων τους στη σύνταξη οποιωνδήποτε νόμων, αποφάσεων, πολιτικών και στρατηγικών που τα αφορούν**, προκειμένου να αποφεύγεται -μεταξύ άλλων- κάθε άκυρη, ντροπιαστική, στιγματιστική ή επανατραυματιστική για αυτά πρακτική, ορολογία ή διατύπωση (όπως “ερμαφρόδιτος-η-ο”, “μεσοφυλικός-ή-ό”, “διαταραχές” κ.α.).

ΤΙΠΟΤΕ ΓΙΑ ΜΑΣ ΧΩΡΙΣ ΕΜΑΣ!